

မြန်မာ - အသက်၁၄နှစ်အရွယ် တအန်း တိုင်းရင်းသား လူငယ်လေးအား မှားယွင်းစွာစီရင်ချက်ချခဲ့ခြင်းနှင့်၊ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခံနေရသည်ဆိုသည့် စွပ်စွဲချက်များမှ လွတ်ပေးရန်

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုစွပ်စွဲချက်များကို စုံစမ်းထောက်လှမ်းရန်၊ တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ ဆက်သွယ်မှုဥပဒေ ပယ်ဖျက်ပေးရန်

(ရန်ကုန် ၊ နိုဝင်ဘာလ ၇ရက် ၊ ၂၀၁၇) - မြန်မာအစိုးရအာဏာပိုင်များအနေဖြင့် အသက်၁၄နှစ်အရွယ် တအန်းတိုင်းရင်းသား လူငယ်လေးအား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားခြင်းမှ ချက်ချင်းလွတ်ပေးရန်နှင့် စစ်အရာရှိများမှထိုလူငယ်လေးအား ထိန်းသိမ်းရေး စခန်း တွင်နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းနေသည်ဆိုသော စွပ်စွဲချက်များကို စုံစမ်းထောက်လှမ်းရန် Fortify Rights မှယနေ့ ပြောလိုက်ပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် နမ့်ဆမ်မြို့ နယ်တရားရုံးမှ မိုင်ချိုမင်းထွေးအား တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ နှင့် တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ ဆက်သွယ် မှုဖြင့် ထောင်ဒဏ် ၂နှစ်ကျခံရန် အောက်တိုဘာလ ၃၀ရက်နေ့ တွင် အမိန့် ချခဲ့ပါသည်။

“၁၄နှစ်အရွယ်လူငယ်လေးကိုဆက်ပြီး စွပ်စွဲချက်တွေနဲ့ ဖမ်းဆီးထားတာ မြန်မာပြည်မှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုအတွက် ဥပဒေသစ် ပြဋ္ဌာန်းရမယ်ဆိုတာ ထင်ရှားနေတယ်” ဟု Fortify Rights ၏ စီမံခန့်ခွဲရေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူး Matthew Smith မှပြောခဲ့ပါသည်။ “မိုင်ချိုမင်းထွေး ကထောင်ထဲမှာမရှိသင့်ဘူး သူ့ ရဲ့ မိသားစုတွေနဲ့ ရှိနေသင့်တယ်”

အောက်တိုဘာလ ၃၀ရက်နေ့ တွင် နမ့်ဆမ်မြို့ နယ်တရားရုံးမှ တရားသူကြီး ဇော်ဇော်ဦးမှ မိုင်ချိုမင်းထွေးသည်မတရားအသင်းဆက် သွယ်မှုဥပဒေ(၁)အားချိုးဖောက်သည်ဆိုသော စွပ်စွဲချက်ကိုအမှုစစ်ဆေးခြင်းမရှိ စီရင်ချက်ချခဲ့ပါသည်။ ထိုရက်အစောပိုင်းတွင် မြန်မာစစ်တပ် ၇၇ မှ ဗိုလ်မှူး မြင့်မောင်မောင်စိုးသည်လည်း စွပ်စွဲချက်များတင်၍ အမှုဖွင့်ခဲ့ပါသည်။

ထိုစွပ်စွဲချက်များသည် မိုင်ချိုမင်းထွေး၏ တအန်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် ဝတ်စုံဖြင့်ရိုက်ထားသည့် ဓာတ်ပုံဖြင့်ဆက် စပ်နေပါသည်။ တအန်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်သည် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင်အခြေချသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်းဖြစ်ပြီး မြန်မာစစ်တပ် နှင့် တိုက်ခိုက်နေသည့်အဖွဲ့ လည်းဖြစ်ပါသည်။

မိုင်ချိုမင်းထွေးအား နမ့်ဆမ်မြို့ နယ်၏အပြင်ဘက်ရှိ ပတ္တမြားစေတီ စစ်ဆေးရေးဂိတ်တွင်ကားများကို စစ်ဆေးရာမှ ထိုလူငယ်လေး၏ဖုန်းကို ရှာဖွေစဉ်တွေ့ ရှိသောဓာတ်ပုံများဖြင့်စွပ်စွဲချက်တင်ကာ အောက်တိုဘာလ၅ရက်နေ့ ညနေ ၅နာရီ အချိန် တွင် မြန်မာတပ်မတော် ခြေမြန်တပ်မ၀၅ မှ ဗိုလ်မှူးကြီး သူရထွန်းဦးက ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစစ်သားများမှ မိုင်ချိုမင်းထွေးအား နမ့်ဆမ်မြို့ နယ်ရှိခြေမြန်တပ်မ၂၄ စစ်ဆေးရေးစခန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး၊ ၇ရက်ကြာဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ခဲ့ပါသည်။

မိုင်ချိုမင်းထွေး၏ ရှေ့နေဖြစ်သူပြောပြချက်အရ စစ်အရာရှိများက မိုင်ချိုမင်းထွေးအား ညလုံးပေါက်စစ်ဆေးမေးမြန်းကာထိုး နက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ ပြီး လုံလောက်စွာ အိပ်ခွင့် ၊ အစားအသောက် နှင့် သောက်သုံးရေမပေးခဲ့ပါ။

အောက်တိုဘာလ ၁၂ရက်တွင်စစ်တပ်မှ မိုင်ချိုမင်းထွေးအား ထောင်သို့ လွှဲပြောင်းခံရရန်စောင့်ဆိုင်းနေချိန် ယခုလက်ရှိ ထိန်းသိမ်းခြင်း ခံထားရသည့် နမ့်ဆမ် ရဲစခန်းသို့ လွှဲပြောင်းခဲ့ပေးခဲ့ပါသည်။

မြန်မာစကား မပြောနိုင်သော မိုင်ချိုမင်းထွေးအား ဖမ်းဆီးထားချိန် ၊ စစ်ဆေးမေးမြန်းချိန် (သို့) တရားရုံးခန်းကိုပိတ်၍ အမှုကြားနာ စစ်ဆေးချိန်များတွင် စကားပြန် (သို့) ရှေ့ နေထားရှိပေးရပါမည်။ အဖမ်းခံခဲ့ရသည့်အချိန်မှစ၍ အမှုစစ်ဆေးမှုမပြုလုပ်ဘဲ စီရင်ချက် ခံရပြီး ၃ရက်အကြာမှသာ မိုင်ချိုမင်းထွေးသည်သူ၏ ရှေ့ နေ နှင့် ပထမဆုံး အကြိမ်စကားပြောခဲ့ရပါသည်။ တရားရုံး၏မှတ်တမ်းများ တွင် အစိုးရအာဏာပိုင်များမှ မိုင်ချိုမင်းထွေး၏ ရှေ့ နေအား တရားရုံးသို့ ဝင်ခွင့်မပေးခဲ့ပါ။

“ဒီလို စီရင်ချက်ချခဲ့တာဟာ တရားမဝင်ပါဘူး ပြီးတော့ ဒါနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အချက်တွေကို မြန်မာအစိုးရရဲ့ အမြင့်ဆုံးအဆင့်အထိ တင်ပြသင့်ပါတယ်”ဟု Matthew Smith မှပြောခဲ့ပါသည်။ “ဒါဟာ ကလေးငယ်တွေရဲ့ အခွင့်အရေးကို လျစ်လျူရှုထားတယ်ဆိုတာ

ကိုဆိုးဆိုးရွားရွားသိသိသာသာတွေ့ရတဲ့ အပြင် ကလေးစစ်သားခိုင်းစေနေတဲ့ အမှုတွေအပေါ်နလုံးသားခံစားချက်မရှိ တုံ့ပြန်တာ ဘဲဖြစ်တယ်”

ကလေးငယ်များ၏အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ဥပဒေ ၃၇ ၏ ပါတီဝင်ဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကလေးငယ်များအား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မှုကိုပြုရာတွင် “နောက်ဆုံးမဖြစ်နိုင်တော့သည့်အခြေအနေနှင့် သင့်တော်သည့်အချိန်တိုအတွက်” ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင် သင့်သည်။ ထိုမျှမက ကလေးငယ်များ၏အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ဥပဒေ ၄၀အရ ကလေးငယ်များအား စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီကာတရားမျှတသည့် အမှုစစ်ဆေးခွင့်ဖြစ်သည့် စကားပြန်နှင့် တရားဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာအကူအညီအထောက်အပံ့ ရရှိခွင့် များပေးရန်ပါရှိပါသည်။

ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် မညာမတာအနိုင်အထက်ပြုခြင်းများဖြစ်သည့် စစ်ဆေးမေးမြန်းနေချိန်အတွင်း ရိုက်နှက်ခြင်း၊ လုံလောက် စွာအိပ်ခွင့် အပြင် လုံလောက်သော အစားအသောက် နှင့် သောက်သုံးရေမပေးခြင်းတို့သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကျင့်ဝတ် များအောက်တွင် တားမြစ်ထားပါသည်။

ကလေးငယ်များ၏အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပဋိညာဉ်စာချုပ်အားလက်မှတ်ရေးထိုးမှုအောက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တားမြစ်ချက်များ ဖြစ်သည့် ကလေးစစ်သားများ ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း (သို့) အစိုးရမဟုတ်သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှကလေးစစ် သားများ အသုံးပြုခြင်း စသည့် ကလေးငယ်များလက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်သည့်ပဋိပက္ခများကြားတွင်ပါဝင်နေခြင်းအပေါ် မဖြစ်မနေ ဝင်ရောက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း လုပ်ဆောင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဇွန်လ ၂၇ရက်နေ့ ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် ဖြင့် ကလေးစစ်သားများရှာဖွေစုဆောင်းခြင်း နှင့် အသုံးပြုခြင်းကို တားမြစ်ရန် နှင့်ကာကွယ်ရန် မြန်မာအစိုးရမှ ကုလသမဂ္ဂ ဖြင့် ပူးပေါင်းလက်တွဲအရေးယူခြင်းအစီအစဉ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအောက်မှ လုပ်ဆောင်ရန်ဂတိပြုထားသည့်သဘောတူညီချက်များအရ မြန်မာအစိုးရအာဏာပိုင်များ အနေ ဖြင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအား ကလေးငယ်များအား ကလေးစစ်သားအဖြစ် ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းများအပြင် ကလေးစစ်သားများအမှုထမ်းနေသည့်စစ်တပ်နှင့် သူတို့ ၏ရာထူးအဆင့်များကို ဖျက်သိမ်းရမည်ဟု Fortify Rights မှပြောခဲ့ပါသည်။ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေရသည့် ကလေးငယ်များ အပေါ်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအဖြစ် သံသယမဝင်သင့်ဘဲ ကလေးစစ်သားများအဖြစ်အသုံးချခံနေခြင်းအပေါ် အကာအကွယ်ပေး ခြင်းတွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာလုပ်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။

မြန်မာအစိုးရအာဏာပိုင်များသည် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကာကွယ်သူများနှင့် အခြားသူများအား ဖမ်းဆီးထောင်ချရန် မရားအသင်း ဆက်နွယ်မှု ဥပဒေအား ယာယီပြဌာန်းကာ အချိန်ကြာမြင့်စွာအသုံးပြုနေခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် - အောက်တိုဘာလ ၂၇ရက်နေ့ တွင် လားရှိုးခရိုင် တရားရုံးမှ ကချင်တိုင်းရင်းသား ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် ဦးဖြစ်သည့် Dumdaw Nawng Lat နှင့် Langjaw Gam Sengတို့အား တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ ဆက်နွယ်မှု ဥပဒေ ၇(၁)နှင့် အခြား ချိုးဖောက်မှုများအတွက် စွဲချက်များဖြင့် ထောင်ဒဏ် ၄ နှစ် ၃လ နှင့် ထောင်ဒဏ် ၂နှစ် ၃လ တို့အား အသီးသီးကျခံစေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း မူဆယ်မြို့နယ် မြန်မာစစ်တပ်မှ ကက်သလစ်ဘုရားကျောင်း အားလေကြောင်းမှတိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်ပျက်ဆီးမှုများကို သတင်းထောက်များမှမှတ်တမ်းတင်ရန်လုပ်ဆောင်ခြင်းတွင်အကူအညီပေးပြီးသည့်နောက်တွင် အစိုးရအာဏာပိုင်များမှ ထိုဘာသာ ရေးခေါင်းဆောင်များ ဦးအား မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် လှုပ်ရှားနေသည့် အခြားသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့ အစည်း ဖြစ်သည့် ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KIA) အားအထောက်အကူပြုသည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ လွတ်တော်အနေဖြင့် တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ ဆက်နွယ်မှုဥပဒေ အားချက်ချင်းပယ်ဖျက်ပေးရန် Fortify Rights မှပြောကြားခဲ့ ပါသည်။

"ဒီဥပဒေဟာ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ သူ့အားလုံးရဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို ခြိမ်းခြောက်နေပြီးတော့ နိုင်ငံကို လုံခြုံမှုနည်းလာအောင်လုပ်နေ တယ်"ဟု Matthew Smith မှပြောခဲ့ပါသည်။ "အာဏာပိုင်တွေဟာ ဒီ တရားမဝင်အသင်းအဖွဲ့ ဆက်နွယ်မှု ဥပဒေကို ဖျက်သိမ်း ပေးဖို့ အရမ်းကို အရေးကြီးပြီးတော့ မိုင်ချိုမင်းထွေး နဲ့ သူ့ရဲ့ မိသားစုကို အန္တရာယ်ကျစေမယ့်အခြေအနေကနေ ဒီထက်ပိုပြီး မဖြစ်အောင်တားမြစ်ဖို့ ချက်ချင်းနဲ့ ချွင်းချက်မရှိ သူ့ကို လွှတ်ပေးရမယ်"